

Centraal Planbureau

CPB Notitie | 22 maart 2018

Startnotitie

**National
Productivity
Board**

CPB Notitie

Aan:

Centraal Planbureau
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag
Postbus 80510
2508 GM Den Haag

T 088 9846000
I www.cpb.nl

Contactpersoon
Albert van der Horst

Datum: 22 maart 2018

Betreft: Startnotitie National Productivity Board

Er is sprake van neergang in productiviteitsgroei in de OESO-landen en ook in Nederland vertraagt de structurele groei.¹ Dit is de aanleiding geweest voor de Europese Commissie om voor te stellen om in elk euroland een National Productivity Board (NPB; nationale comités voor de productiviteit) op te richten. De Raad van ministers van de EU heeft dit voorstel overgenomen². Dit is een organisatie die de productiviteit van een land onderzoekt en daarover publiceert. Het Kabinet heeft het CPB in april 2017 aangewezen als NPB.³ Het bureau heeft daarbij een bijzondere positie, omdat het binnen de EU vaak als voorbeeld wordt gezien. In deze startnotitie geeft het CPB aan hoe het de rol van NPB invult.

In de periode 1995 – 2005 lag de productiviteitsgroei in Nederland en andere ontwikkelde landen rond de één procent⁴. Het decennium daarna tegen de nul procent. Dit kan een gevolg zijn van het meetinstrument, zo is het de vraag of de digitale economie voldoende terugkomt in de statistieken, maar het kan ook dat bedrijven minder innovatief zijn geworden. De overheid heeft een belangrijke rol bij het meten van de productiviteitsgroei en het stimuleren van innovatie (jaarlijks gaat één procent van het bbp naar R&D).

Onderzoek naar productiviteit en beleid

Productiviteit wordt ruim gedefinieerd, namelijk als maat voor een efficiënt gebruik van beschikbare productiefactoren. Hierbij wordt primair gekeken naar het nationale niveau, waarbij ingezoomd kan worden op specifieke bedrijfstakken (zoals de niet-financiële bedrijven, zorg, overheid). Er wordt zowel aandacht besteed aan structurele trends als aan conjuncturele variatie in de productiviteitsgroei. Het onderzoek van het CPB richt zich op de determinanten van de productiviteitsontwikkeling. Het empirisch onderzoek varieert van internationaal

¹ CPB, 2017, Beschouwing, hoofdstuk 1.2 in *Centraal Economisch Plan 2017* ([link](#)).

² European Council, 2016, Council Recommendation of 20 September 2016 on the establishment of National Productivity Boards ([link](#)).

³ Ministerie van Economische Zaken, 2017, Kamerbrief over aanbod van het Nationaal Hervormingsprogramma 2017 ([link](#)).

⁴ Bron: OECD

vergelijkend onderzoek, bijvoorbeeld hoe landen worden geraakt door een financiële crisis of handelsakkoorden, tot micro-economisch onderzoek naar bedrijven of personen. Uiteindelijk wil het CPB beter begrijpen wat de drijvende en belemmerende factoren zijn voor de productiviteitsgroei in Nederland.

Deze inzichten in de drijvende en belemmerende factoren zijn relevant voor beleid. De volgende stap is onderzoeken welke beleidsimpulsen kunnen bijdragen aan de groei van de productiviteit. Een breed palet van instrumenten passeert hierbij de revue, variërend van onderwijs- en onderzoeksbeleid tot financiële prikkels op de arbeidsmarkt en van stedelijke ontwikkeling tot de rol van internationale handelsverdragen.

Publicaties over productiviteit

Het CPB publiceert op verschillende manieren over de productiviteitsontwikkeling van de Nederlandse economie:

- De ontwikkeling van de huidige en toekomstige economische groei in Nederland, inclusief de risicofactoren. Dit wordt gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan (CEP), de Macro Economische Verkenning (MEV) en de Financiële Risico Rapportage.
- Beleidsmaatregelen die de groei structureel kunnen verbeteren. Dit wordt gepubliceerd in CPB Policy Briefs en de reeks Kansrijk beleid (waarin de effecten van een groot aantal beleidsmaatregelen op verschillende terreinen in kaart worden gebracht ter voorbereiding op eventuele plannen van politici en beleidsmakers).
- De determinanten van productiviteitsgroei, inclusief marktverstoringen) die de groei kunnen remmen. Hierover wordt gepubliceerd in (wetenschappelijke) Discussion Papers.

Overzicht NPB-werkzaamheden

Het CPB zal, naast de publicatie van bovenstaande onderzoeken, als volgt aandacht besteden aan de werkzaamheden die het als NPB verricht:

1. Werkplan

Het werkplan blikt kort terug op het afgelopen jaar en geeft een vooruitblik op het komende jaar. Het CPB neemt in het werkplan een overzicht op van de publicaties over productiviteit.

2. CEP

In het CEP (raming) wordt voortaan een (kader-)tekst opgenomen over productiviteit.

3. *Jaarlijks event*

Het CPB organiseert elk jaar op een vast moment een bijeenkomst om het thema productiviteit onder de aandacht te brengen. Het event is gericht op beleidsmakers, wetenschappers, het maatschappelijk middenveld en journalisten.

4. *Participatie in internationaal netwerk van NPB's.*

De organisatie neemt deel aan het internationale netwerk van NPB's.

Dit is een uitgave van:

Centraal Planbureau
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 80510 | 2508 GM Den Haag
T (088) 984 60 00

info@cpb.nl | www.cpb.nl

Maart 2018